

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 12 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
pentru menarabile pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român” strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele ne'ran... republicați nu... inapoiasă.

Pentru editat 14 fl. — de două ori 24 fl. — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Programul.

Sibiin, 1 Novembre n.

Revenim asupra programului guvernului presidat de baronul Fejérváry, program pe care l'am schițat pe scurt în numărul trecut al ziarului nostru și care formeză acum obiect de discuție pretutindenea, în toate ziarele, din țară și străinătate.

El vast, foarte vast acest program. Se cuprind în el promisiuni și reforme salutare atâtea, în cât pentru a le pute realiza guvernul ar avé trebuință, nu numai de stări normale, de liniște perfectă și de o funcționare regulată a mașineriei parlamentare, ci și de o viață de cel puțin un sfert de veac.

Și cum guvernul baronului Fejérváry nu va avé nici una nici alta, pentru că nu are stări normale în țară, și nu are nici viață sigură, nu pentru un sfert de veac, dar' nici pentru jumătate de an, căci e mare întrebare, dacă țara, când va apela la ea, îi va da majoritatea dorită parlamentară: n'are nici să ne bucare, dar' nici să ne întristeze și supere nimica din programul guvernului.

La realizare nu are să ajungă nimica, dar' absolut nimica din vastul program, nici chiar chestia cu votul universal, pe care baronul Fejérváry a promis că 'l va cere de la dieta încă în 19 Decembre curent, cu ocaziunea redeschiderii parlamentului ungar. Va presenta guvernul proiectul de lege, și 'l va cere votarea din partea dietei, dar' cu atâtea se va alege, guvernul și țara, pentru că actuala dietă nu 'l va vota, ear' dieta viitoare cine știe cum va fi compusă, pôte că numai din kossuthisti, și atunci earăși nu va fi votat, până nu se dau „națiunii” concesiunile cerute cu privire la armată.

Am spus în numărul trecut, că pe noi ce ne nemulțamește din programul guvernului: faptul, că despre naționalitățile nemagiare din patrie, cari formeză mai bine de cât jumătate din populațiunea țării, nu se face în program nici o pomenire, ca și cum n'ar

esista de loc, și noul guvern nu le înținde nici măcar mângăerea de a se angaja să esecutive o lege sancționată de Domnitoriul țării, în care se cuprind puține drepturi și pentru ele, lege rămasă neexecutată până acuma, pentru care lucru în alte state guvernele ar fi fost trimise pe banca acușai'or, și apoi faptul, că în privința instrucțiunii publice guvernul vrea să apuce pe calea antecesorilor, amenințând cu magiarizare școlile confesionale nemagiare.

Greșală foarte mare a comis guvernul când și-a compus astfel programul, pentru că după cum spuneam nu de mult tot la locul acesta, coaliția, și mai ales kossuthismul, nu pôte fi slăbit (ca să nu zicem bătut) cu ajutoriul Magiarilor, fiind că aceștia toți sunt kossuthisti, (pôte că în internul lor chiar și unii domni ministri!) ei numai cu ajutoriul naționalităților nemagiare. Guvernul trebuia deci să 'și formuleze negreșit astfel programul, ca să le mulțamească pe acestea, ori cel puțin să nu le sparie și să nu le înstrăineze. Și după ce nu a făcut așa, să nu se supere dacă 'i spunem, că ne face impresia, ca și cum din adins mână apa pe mura kossuthistilor, pentru că din viitoare alegeri, pe cari a promis guvernul că le va face dacă dieta nu 'i primește programul, ei au să tragă foloșele!

Premițând acestea, vom da acum mai pe larg programul guvernului, vorbirea domnului prim-ministru Fejérváry, rostită Sâmbătă séra în fața numărósei deputațiuni a alegătorilor din cercul II electoral al capitalei, pentru ca să o cunoscă toți, și să 'și pótă forma asupra ei părerile pe cari 'le dictéză fiecareia convingerea sa.

Baronul Fejérváry a făcut o introducere lungă programului său, în care a comunicat, că Coróna a numit noul guvern pe baza unui program în-cuviințat din partea Corónei, pe care guvernul va avé să 'l esecutive și realizeze, dacă se pôte cu ajutoriul dietei actuale, dacă nu, cu ajutoriul dietei viitoare, pentru că guvernul se va folosi la

timp potrivit de *disolvarea dietei*, apelând la verdictul națiunii. Guvernul inaugurează deci o *politică nouă*, cu învoirea Corónei! În introducerea această a făcut baronul Fejérváry și constatarea, că aceea ce cere coaliția nu e cu dreptul cerut, pentru că limba de comandă în armata comună numai una pôte să fie, ear' aceea ce a putut fi dat națiunii magiare, Maiestatea Sa a dat de mult. A trecut apoi la espunerea programului guvernului, care e următorul:

Dreptul electoral.

În fruntea programului nostru, — a spus domnul prim-ministru, Fejérváry, — stă *reforma dreptului electoral*, ca direcție a n-șur' noastre politice și ca continut al lucrării noastre de guvernare. De ani de zile a devenit în patria noastră o convingere comună, că dreptul electoral pe baza censului are lipsă de o reformă urgentă. Una din cauze este disproporțiunea cea mare a contribuției, ce servește ca basă a dreptului electoral. Altă cauză este influența păgubitoare ce a exercitat-o asupra sincerității și conștiinței politice a reprezentanței poporului dreptul electoral atât de îngust. În patria noastră censul de dare al îndreptățirii la vot variază între 60 fileri și 120 coréne. Ce fel de nedreptate socială și absurditate politică se află în scesă, că în una și aceeași țară într'un (rât și numai o dare de 60 fileri la un de puțină exercitării drepturilor cetățenești, ear' în alta (antur) este lipsit de acest drept chiar și acela, care plătește dare de 119 cor.

Sistemul acesta nu numai că este nedrept, dar, nu coréspunde nici raporturilor noastre politice, deore-ce censurile disproportionate finale eliminéză din barierele constituției chiar staturile magiarime de rasă.

Cestiunea reformei parlamentare s'a copt pe baza conștiinței, că aceste raporturi nu se mai pot menține, nu numai din punctul de vedere al echilibrului politic și social, ci mai virtos din punctul de vedere care își pune ca țintă îngrijirea conștiinței de interesele păturilor largi ale poporului. Ce'ce cu ochi pătrunzători privește degenerarea raporturilor noastre publice, acela nu pôte să nu vadă legătura ce există între anacronismul dreptului de vot extraordinar de îngust și între sterilitatea parlamentului.

Ministru spune apoi, că în anii ultimi trăesătura caracteristică a parlamentului magiar a fost, că deoparte interesele cele mai urgente și mai vitale economice și social-politice s'au dat cu totul uitării, nu li s'a dat nici o atențiune din partea reprezentanței poporului, ear' de altă parte timpul cel scump s'a risipit cu discuțiuni de drept public. Parlamentul n'a știut sau n'a voit să bage de seamă, că proprietățile mijloaci se macină, mica proprietate se prăpădește și se sporesc în mod îngrozitor proprietățile m'itile.

Numărul proletariatului agrar din populațiunea agrară de 13 milioane a Ungariei s'a urcat la 10 milioane, — a spus domnul prim ministru, baronul Fejérváry. Mișcarea populației ne dă o iconă din ce în ce mai posomorâtă, fiind că ceea-ce câștigăm prin diminuarea mortalității copiilor, perdem înzecit și înzuit, de oparte prin emigrările cari anual se urcă la 300 000, și de altă parte tocmai prin aceea, că în rëndurile Magiarilor de rasă băntule sistemul nenorocit de unul și doi copii, care este fatal pentru viitoare generațiuni. Și pe când se petrec toate aceste, parlamentul, ori face obstrucție, ori forțéză chestiuni de drept public, și provócă lupte constituționale sterpe.

Parlamentul din alegătorii cărui masă poporului este asolată în mod neînșugit, nu dovedește sentiment față de adevăratele lipsuri ale poporului. Și parlamentul, care nu simte dependență în jos, se crede absolvat de ceea problemă a adevăratei reprezentanțe

parlamentare, care constă în îmbrățișarea intereselor păturilor largi ale poporului. Pretutindeni — și în Anglia — parlamentele cu drept electoral restrâns au căzut în toate pe-catele oligarchiei: și-au perdut timpul cu lupte de drept public, au neglijat interesele cele mai arzătoare ale masselor muncitoare, corpul națiunii, și au devenit pradă degenerării luptelor de partid. Această fatalitate s'a împlinit și în ce privește parlamentarismul magiar.

O descurcare adevărată, care să nu se opréscă numai la simptomele hólei, ci să vindece răul din rădăcină, nu pôte să urmeze decât numai după o reformă parlamentară, care să încopie iarăși parlamentul cu interesele și voința poporului.

Nimeni nu pôte fi exlus de la exercițiul drepturilor politice, dacă își împlinesc

FOIȘURĂ

Alexandri.

Cu prilejul desvélirii statuii lui Alexandri i s'au adus multe prinóse. Revistele i-au închinat numeri („Lucașferul”, „Junimea literară”), altele au scris articoli foarte buni („Fet-Frumos”), ba i s'au dedicat și poesii. Am amintit oda *Carmen Sylvei*, ear' acum dăm acest frumos tablou al dlui G. Tutoveanu, un poet cu talentul în mugurire.

Alexandri

La geamuri zorile s'adună,
Și 'n jur de leagăn împletește
Mănușchiuri albe de lumină
Culese 'n sbor din plaiu ceresc.

E cald și liniște 'n odae;
Și trez din visul, prins de dor,
S'auzde-un glas încet, cuminte
Ca versul tăinic de isvor.

Tresare mama și s'aplecă
De-asupra chipului senin;
Se 'ntind spre dinsa două brațe
Ca două lugere de erin...

Din largul zării'or alb stre
Sosec șiraguri de cocori;
Văzduhu 'ntreg e numai cântec,
Și tot pământul numai flori.

Sub bolți adânci povestitoare,
Alături strins înlântuți,
Plutesc cu gândurile aiurea,
Pe bancă doi îndrăgostiți.

Purtând cununi învâpăiate,
Se perd în umbă de cărări:
În calea lor suspin de ape,
Și 'n urmă svon de sărutări...

Se sbate Dunărea 'ntre maluri;
Și 'n larma glasului de sun,
Umplând pădurile de chlot,
Stăpâni muntilor s'adun.

Răsună buciumul pe creste,
Și stele noi în cer résar
Să vadă steagurile țării
Pe zid de sulți la hotar.

Și ear' s'aprinde 'n nopti de vremuri
Icona podului înalt
Pe când se nărue Curcanii
Pornind spre Grivița 'n asalt...

De-asupra satului amurgul
Întinde aripele' de foc;
Și din miriștile roșii
Menesc cristeli a noroc.

Coboră turmele pe măguri;
Și, de sub nori trandafirii,
S'aud suspinuri de alăută
Și hangul cobzelor prin vii.

Pe prispe stau la țile bătrânii
Cu ochi vrăjiți și chip smerit,
Ear' graiul basmelor se 'nșiră
Ca stropii albi de mărgărit...

Și cum să nu te-avem în suflet,
Și 'n sborul vremii să trăești,
Când se înfășor atâtea visuri
De-asupra luncii din Mircești.

G. Tutoveanu.

Cronica literară.

(Urmare.)

În întreaga descriere a acestei povești, ce se repetă astăzi destul de rar, sunt pagini de o frumuseță uimitoare. Grijă femeii ce-și așteptă séra târziu bărbatul întârziat pe la cine știe ce crismă unde și-a uitat de dato-

rințele de bărbat, ia sub condeiul dlui Sadoveanu o formă ca în următoarele cuvinte, ce merită a fi reproduse: „Nu era o noapte de chin, nu erau zece nopti, era o viață întrégă, o viață lungă, în care ori-ce ceas aduce lacrimi și picături de venin; era o nesfârșită témă de ceasul ce vine, era o neîntreruptă bătae de inimă, o așteptare amară a clippei când va sosi el, cu ochii tulburi și orunți, neînțelegând nimic, nerostind nici un cuvânt, desperat în ticăloșia lui fără de nici un ban în buzunar, fără de nici un ban dintr'o lésă întrégă pe o lună... Era gróză de noptile lungi, în cari el juca în cărți și bea hrana pe o lună a nevetei și copilului, era gróza, care mărea ochii de spaimă, când el se rostogolia din prag spre ea, când îl prinia în brațe, când o izbăia răsufierea i otrăvită!...

Sau scena cea din urmă, cu care se împrăvește într'un mod atât de neasteptat romanul și din care se pôte reconstrui sublimitatea sufletului ei, când în loc să alunge de la patul ei de suferințe pe bărbatul ei, care și-a uitat ori-ce datorințe față de cinstea familiei și iartă: „Două lacrimi limpezii isvorăre din ochii în hși ai fetiței. Apoi pleo-pele se ridicară deodată și o clipă privirile rămaseră atintite în fașia de sóre, care intra

datoriile față cu statul, și de aceea guvernul a pus în fruntea programului său dreptul electoral universal secret după comune și direct, cu aceea, ca la realizarea acestei instituții să se cumpenescă cu grijă cautele necesare din punctul de vedere al intereselor de stat și naționale.

Nu poate să ducă la scop nici un fel de soluțiune paliativă. Pe cât de adânc e înscuibat răul, pe atât de radical trebuie să fie și remedial. Adversarii nostri le place să se refere la Anglia și să ne zică, că acolo nici azi încă dreptul electoral nu este universal. Așa e, însă am de observat, că prin acordarea dreptului electoral în Anglia și echișilor și servitorimei, măsura atinge binisor și acolo ceea ce numim sufragiul universal. Mai departe, Anglia a știut să evite pe acest teren soluțiunile radicale, așa că a făcut ceea ce noi am înțelesat a face: cu ochi vigilenți a urmărit statornic, când o pătură socială a ajuns să fie destul de matură din punct de vedere politic și cultural, și îndată ce a sflat o astfel de pătură, s'a grăbit a-i acorda acest drept public.

La noi dreptul de vot universal secret, pe care îl facem dependent de etatea de 24 ani și de scriere și citire, abia va întrei numărul votanților. În Anglia billul reformei de la 1832 a înscuit numărul alegătorilor. Poftiți și răsfaiți istoria poporului englez și veți vedea din ea, că înflorirea cea colosală a domniei universale britice, se începe de la încineirea numărului alegătorilor. De aici putem scote învățătura, că viață înfloritoare națională, progres economic solid și consolidare puternică de stat, nu se poate aștepta, de cât de la introducerea întregii puteri a poporului în parlament. Tocmai pentru aceasta am hotărât realizarea dreptului electoral universal secret, care să se exercite după comune și direct. Și fiindcă adversarii nostri bănuiesc, cu lealitatea politică obicinuită la ei, sinceritatea și seriozitatea acestei hotărâri a noastre, ne vom îngriji, ca îndoielile ce se ridică astfel, să le împrăștiem prin prezentarea unui proiect de lege îndată după întrunirea dietei.

Cestiunea militară.

Pe terenul cestiunilor militare ministrul declară, că programul său se mișcă întră marginile legii XII din 1867, deose ce convingerea guvernului este, că scutirea și promovarea intereselor bine pricepute ale Ungariei, numai pe această basă de drept public se poate asigura. Pe acest teren guvernul ține să rămână fidel acelei direcțiuni, prin care, în urma hotărârilor prea grațioase ale Malestății Sale, s'au sporit atât de imbueurător în timpul din urmă succesele naționale în armată. Unul din succesele cele mai prețioase este instrucțiunea ofițerilor, care s'a pus în direcțiune națională pe baza largi. În instituturile de cadeti s'a ordonat deja din partea Malestății Sale, că cea mai mare parte a obiectelor de învățământ să se predea exclusiv în limba magiară și limba de examinare încă să

fie cea magiară; apoi este în curs permutarea gradată a ofițerilor magiari, cari nu servesc la trupele magiare. S'au sporit școlile de cadeti în patria noastră în cari și elevii nemagiari sunt obligați a depune esamenul în limba magiară din obiectele amintite; s'au, înființat 1200 stipendii în aceste instituturi din cari în fie-care an vor eși cu sutele ofițeri magiari, în cât ușor putem calcula când vom avea ofițeri magiari destui, ca să provedem cu ei exclusiv trupele ungare.

M. Sa însă a mers mai departe peste dorințele distelor trecute, când a ordonat, că comandele militare nu numai în Ungaria, ci și în Austria sunt obligate a primi hărții în limba magiară, ba cele din Ungaria sunt datorate a le rezolva și în limba magiară. A lărgit încă această reformă cu o învoire foarte imbucurătoare, adică cu aceea, că și hărțile date în limba magiară către comandele din Austria să fie rezolvate în această limbă, ceea ce putem zice, că e un nou progres.

Am pus greutate pe executarea punctuală a acelei dispozițiuni, care făcând mare deosebire între limba de regiment magiară de celelalte limbi de regiment, ordonă, ca naționalitățile din Ungaria, deși limba lor nu este magiară, să fie cualificate și instruite la serviciul de trupă în limba magiară, dacă pe lângă limba lor maternă cunosc încă și limba magiară. Și deose ce programul nostru, după-cum veți arăta mai târziu, garantează pe lângă învățământul gratuit și învățarea cu succes a limbii magiare în școle, din aceste dispoziții va rezulta în timp calculabil, că în partea ungară a armatei limba de instruire și cualificare va fi exclusiv cea magiară și în chipul acesta se va valida și în limbă caracterul magiar al armatei.

Programul conține totodată aducerea în armonie a emblemelor armatei cu situația de drept public a țării. Se va începe în curând în privința acesta dezbateri într-o comisiune.

Guvernul, firește, conștient de marea răspundere ce o are, nu se va feri de devoltarea forței armate în interesul statului în raport cu puterile de jertfa ale țării. Ținem la sistemizarea serviciului activ de doi ani, instituție ce vom realiza o cu ocaziunea revizuirii legii militare. În genere vom recunoște de problemă a noastră executarea pe întregă linie a programului militar al comisiunii de 9. (Va urma).

Partidul liberal contra guvernului. În conferința ținută luni sara, partidul liberal a luat hotărâre să nu spriginescă guvernul baronului Fejérváry, după-ce programul acestuia nu correspunde intereselor țării. Conte Tisza a criticat aspru programul, într-o vorbire mai lungă, făcând la urmă propunerea primită cu unanimitate, ca guvernului să nu i-se deo sprijin din partea partidului liberal.

flet, vor afla și în această scriere mai nouă a dlui Sadoveanu, ca și în cele mai vechi, ce poate fi mai frumos și mai bine scris în românește.

De la Orăștie ne rosește știrea imbucurătoare, că Bunul econom a trecut sub îngrijirea dlui Adrian Cristea, fiul fostului asesor consistorial și redactor al „Telegrafului Român” Nicolae Cristea. Instituirea dlui N. Cristea ca redactor trebuie să însemneze o îmbunătățire a acelui organ însemnat în viața noastră economică socială, care de câțeva vreme încocă e trăit o viață mătă, reprezentată prin câțiva omeni, cărora le lipsa absolut chemarea și puterea de a vorbi de pe o tribună așa de însemnată. Era aproape ridicol să vezi, că mai anul trecut „Bunul Econom”, care e o foie per eminentiam economică și ca atare se adresează poporului, publică în foiaș romanul lui Vlăduț Dan, cu paginile cărui a amputat atâtea vreme colonele foite, pentru-ca mai târziu să încopă a publica cea pagină complicată a scriselor lui Eruinescu, care e Șermanul Dionis. Cu ce s'o fi ales poporul, care cetește din dăscă în dăscă gazeta pe care o apucă în mână, din aceste două lungi foite, e ușor de gicit și e ușor de a constata, că lipsă de pricepere își trece pentru-ca să dai într-o foie populară lu-

De la comitat. În congregația ținută eri, Marți, 31 Octobrie n. a comitatului Sibiu, au fost realeși în comisiunea administrativă a comitatului aceiași membri (dintre Români domnia P. Cosma și Dr. L. Lemény), cari în luna trecută demisionaseră, pentru divergențe de păreri născute între ei și comitele suprem Thalmann.

Ce fac Sașii? Cei treisprezece deputați ai Sașilor s'au înțeles să rămână și mai departe în partidul liberal și să nu se alătore nici ei la partidul progresist al noului guvern.

Din Rusia.

Gazete nu se mai tipăresc în Petersburg, trenurile nu mai circulază, serviciul la postă și la telegraf e înterupt, și astfel nimic pozitiv nu se știe, cum stau lucrurile astăzi în Rusia. Știrile cari ne sosesc de acolo vin pe căi laturalnice, și așa nu prea pot avea crezământ. Cu rezervele cuvenite dăm deci știrea, că Țarul s'ar fi îndnplecat, la insistențele lui Witte, să deo poporului său constituție desevărsită, cu drept de alegere pentru cercurile cele mai largi, și cu corpuri legiuitoare îndreptățite să aducă ori ce fel de lege. Țarul va da un manifest în privința acesta, în una din zilele cele mai apropiate. Dacă știrea se confirmă, atunci revoluția e sufocată în Rusia, criza e aplanată, pacea și liniștea restabilită, ear Witte va avea cu un merit mai mult pentru a fi preamărit și laudat.

Știrea despre manifestul Țarului se confirmă. Manifestul a fost publicat luni sara. Țarul comunică în el poporațiunii, că a numit pe Witte ministru-president și că acordă inviolabilitatea libertății credinței și a asocierii, libertatea întrunirii și a asocierii. Drept electoral primesc toate clasele sociale, pentru a compune parlamentul (Duma) fără consentimentul cărui nu se mai poate aduce nici o lege.

Manifestul a făcut cea mai bună impresiune pretutindenea. Omenii se înbrățișau și se sărutau de bucurie. Vezduhul răsuna de strigătele „Trăiască libertatea”.

Convocare.

Conferința preoțescă din protopresbiteratul Sebeșului pe anul 1905 prin această se convocă pe Joi, în 10/23 Novembre a. c. în Sebeșul săseesc cu următorii

Program:

1. La 8 ore a. m. în biserica din sus: s. liturgie cu invocarea duhului s. servită de parohul Avram David din Sebeș.

cruri, cari nu sunt absolut de loc pentru popor. E peste tot o greșală, pe care o fac foile noastre populare une-ori, că dau articole prea lungi. Și mai ales articolele de literatură prea lungi nu sunt de loc recomandabile, ele trebuiesc înlocuite cu articole mai scurte: poezii, schițe, romane și impresii, a căror condiție primă și ultimă e, ca să fie bune. Mai este un rău mare de care sufer foile noastre populare: tendința de a da tot lucruri originale! În această tendință, pe care „Bunul Econom” în special a luat-o în deșert, se ved de a'ătea-ori a'ătea și atâtea bazaconii „originale” în foile noastre, în cât te cuprinde mirarea. Ce caută d. e. în „Bunul Econom” Pozițiile (!) lui D. Iarca? — niște versuri schișe și hide precum astăzi nu se mai scriu altele, de la încetarea „Activității”, căreia de asemenea i-a dat Orăștie un post în persoana lui Moteanu. Astfel de fenomene sunt cu totul anormale la o foie menită a fi un fel de „pâne de toate zilele” a țărânului duos de carte și de lumină. Cei ce-i sprijinesc sunt dușmani ai lumii și prietini ai „intreprinderilor de a exploata poporul”... Dl. Cristea, care scrie limpede și cu dragoste, se vede că ține cu tot prețul la păstrarea rădăcilor vechi! Dumnezeu să-i ajute!

(Va urma)

Predică: „Despre numeție”, pe baza evangheliei de la ss. ar hangclii. Cu lucrarea și predarea acestei predice se însărcinează capelanul Ioan Cărpeneșan din Daia.

Parastas după răposatul preot Nicolae Savu din Recha.

2. La 10 ore a. m. deschiderea conferinței în sala cea mare a școlii răsărite.

3. Constatarea numărului celor prezenți.

4. Verificarea protocolului din conferința anului trecut.

5. Discuțiune asupra serviciului divin și predicii, amintite în p. 1.

6. Disertațiune: „Cum să se forțe prototul și cum să se aplice rugăciunile și cestiunile reclamate de popor, cu privire la superstiții din popor”. Cu lucrarea acestei disertațiuni se însărcinează parohul George Perian din Șugag.

7. Curenții.

8. Închiderea conferinței.

Sebeș, 13/26 Octobrie 1905.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Din despărțimintele „Asociațiunii”

Convocare.

Despărțimintul XXVII Cohalm al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” își va ține adunarea generală în Cohalm la 8/21 Novembre a. c. pe lângă următorii

Program:

1. Deschiderea adunării la 1 oră p. m.
2. Raportul general al comitetului despărțimintului despre activitatea sa de la ultima adunare generală.
3. Raportul cassariului.
4. Raportul bibliotecariului.
5. Alegerea unei comisiuni pentru ctenurarea acestora.
6. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.
7. Disertații.
8. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.
9. Propuneri.
La această adunare invităm pe toți binevoitorii și sprijinatorii culturii poporului românesc.

Din ședința comitetului despărțimintului XXVII Cohalm ținută la 27 Octobrie 1905.

Ioan Bercan
director.

Ieronim Buzza
notariu.

NOUȚĂȚI

Visită regală. Regele Spaniei va sosi în 13 Novembre la Viena și se va găzdui în Burg.

La pensie. Principele Lobkowitz, comandantul corpului 4 de armată, cu reședința în Budapesta, a fost trecut la pensie cu ziua de 25 Octobrie, la cererea proprie și pe lângă exprimarea celei mai căldurose mulțămiri din partea Monarhului, pentru serviciile aduse patriei și țonului.

Visita țarului la Roma. Întră grelele împrejurări de azi, paternicul țar al Rusiei s'a gândit să întorcă regelui italian visita. Lucrul acesta s'a mai fost hotărât odată țarului să-l facă, dar pe atunci unele fracțiuni politice din Italia nu l'ar fi vătut bucuros, — ba și azi nu-l primesc cu brațele des luate. Țarul ar fi în Roma oșpete al Quirinalului, în timpul șederii lui a olo s'ar duce să facă o vizită ministrului rus de pe lângă Vatican, de unde s'ar duce să viziteze și pe papa!

Confiscat. Procuratura regescă a confiscat numărul de Duminecă al zariului ecotician Budapest, pentru articolul deputatului Rákay László, intitulat: „Betrânu comediant”.

Iară! „M. Sz.” cu'egând câteva date din „Anuarul” bencilor române din Ungaria și făcând evidentă creșterea lor, se năpustește din nou asupra acestor factori importanți în viața noastră, pentru-că — vezi Dămine — „îndeplinesc o misiune culturală separatistă” între Români. Să le fie de bine!

Monumentul lui Moltke. În 13 Octobrie s'a inaugurat în Berlin, în fața năsi asistenței în frunte cu părechea imperială și principele moștenitor, monumentul ridicat în amintirea feldmareșalului de Moltke. Conte S. Helfferich, șef de stat major, a pronunțat un discurs solemn. Imperatul a depus o coroană de lauri, de aur, cu inscripția: „Celui mai mare general al marelui împărat.”

Școlă de telegrafie și poștă în București. În București se va deschide o școlă de telegrafie și poștă. Cursurile vor fi de doi ani. Condiția de primire este: absolvarea vreunei școle medii, liceu ori școlă reală.

Ori cu pétra de cap... Temerea, esprima într'un articol al foii noastre din numărul trecut, că adevărat cine ne-ar pute asigura de o astfel de tratare de cât cea a Ungurilor de azi, în cazul când ar ajunge să domnească idealul partid întrezărit în negurile viitorului de „Gross-Oesterreich“, se confirmă cu un dat pozitiv. Ministrul de culte al Germaniei (dar' la adevărat Nemții noștri n'ar face asemenea?) a dat un ordin, prin care vrea să germanizeze populația polonă din ținutul Posen. Care va să zică mai avem soți de suferință, dar' mângăiere tot n'avem: unde-i cultura germană de asupra celei ce vreau să n-o dea nouă patrioții?

Colecte pentru Italiani. Marea nenorocire, care a lovit acum de curând o parte din populația Italiei, înțelegem cutremurul de pământ din Calabria, a îndemnat inimile bune și nobile din regatul român să deshidă colecte pe seama celor căzuți jertfă grăunului deasă. Dama cele mai de frunte din înaltă societate bucureștă au luat înfăptuirea în mână și adună ajutoare de la cei generoși pentru nenorociiții fii ai surorii naștinate italiene.

La fondul de 20 filieri al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ pentru cumpărarea unei case cu hălă de vâzare, din privilegiul expoziției de vite aranjată de „Reuniunea română de agric. din com. Sibiu“ la comuna Veștem, s'au făcut următoarele dăruiri: Aurel Moga, notariu (Veștem) 2 cor.; Victor Schleb, prim-pretor (Căsnădie), Petru Idriceș, notariu (Boța), Demetriu Săvoiu, proprietar, (Sadu), I. Fanea, notar (Tălmăcel) Teodor Andreu, grădinar (Sibiu), I. Roman, paroch, (Tălmăcel), fiecare câte 1 coronă; Ioan Druhora, paroch și d-na Ana Druhora (Boța), Nicolae Vlad, par. și d-na Ana Vlad (Sălbă), Vasile Moșoiu, not. și d-na Victoria Moșoiu (Bungard), Teodor Stoia, inv. și d-na Rosalia Stoia, inv. (Veștem), fiecare câte 50 filieri; N. E. Eft. Ursu, inv. (Bradu), 60 de filieri; Ioan Papiu, paroch, Korkoly Istvá, șef de gară (Veștem), Demetriu Buda, paroch (Sadu) fiecare câte 40 filieri; Simion Baltes, Ana Baltes (Brad), Arseniu Nedelcu, inv. (Tălmăcel) fiecare câte 30 filieri; I. Chiriac v. pro. „Reun. agric.“ (Săliște), George Dar, ca. și G. Cam. Ursu, ca. (Bradu), Teodor Necșu, inv. pens., Mariu Necșu (Bungard), fiecare câte 20 filieri; Rom Simu, inv. pens., d-na Maria Simu n. Simona, inv. (Orlat) și Victor Tordășianu, secret. „Reun. rom. agricole“ (Sibiu) fiecare câte 10 filieri.

Pentru catedrală. La fondul bisericii catedrale gr. or. române din Sibiu, au mai făcut următoarele contribuții benevole, de la credincioșii din parohia noastră gr. or. română „Sălcia de sus“, anume: Radu Janteș, preot ort. 1 cor. 20 fil. Eleanora Janteș, preotă, 40 fil. Mariu Janteș, 20 fil. Francisca Cuman, v. 20 fil. Simion Buléndra și Vasile Cărășel și soția câte 1 cor. George Raen, 80 fil. Simion Cióră, 70 fil. Nicolae Ispas, 60 fil. Gligor Ioniciu, 50 fil. Lina Bunea v. d., Maria Raen v. d. Duna Dumitru, Veronica Gaja și Bogolea Siva câte 40 filieri. Vasile Ioniciu, inv., Chirilă Panteș, Maria Gaja Panteș, Simion Moise, Gerasim Dondos și Dumitru Todeș câte 30 filieri. Teodor Panteș, Dumitru Macarie, Paraschiva Parta, Ioan G. g. Nicolae Gaju, Nicolae Ghioghtu, Teodor Gaja, Gligor Macarie, Maria Binea filim., Ioan Bogolea i. Teodor, Ioan Mart., Simion Cărășel, pandur, Ioan Tabară i. Simion, Ioan Vasnca, Ioan Codrea Dănilă, Paraschiva Berceș, Solomon Puca, Borza Andreu și Lombrea Precup, câte 20 filieri. Moise Simion, Gog Rusan, Oia Berariu, și Vasile Berceș, câte 10 filieri. Suma 14 cor. 80 filieri. În grăun au contribuit: N. cor. Gar, 6 cupe, Simion Boboia, Vasile Moise Ciobel și Simion Lup, câte 3 cupe, Gligor Gaja Panteș și Dama Nichita, câte 2 cupe, Ioan Dumbră, 1 cupă, cu totul 1 terdelă și 7 cupe, vândute cu 3 cor. 84 filieri. În cucuruz au contribuit: Sofron Cióră și Simion Cióră, câte 8 cupe, Vasile Cărășel, cantor, Vasile G. ja, Iopas, Dumitru Băzic, Ioan Popa barza, Dumitru Săvoiu, Ioan Gigan, Lombrea Vasile I. Simion și Ioan Bogolea câte 4 cupe, Vasile Vasnca, Gligor Ruen, Crăciun Mart., George Cióră, Teodor Boral, George Ioan B. eș, Teodor Praja, Vasile Ruen, Dumitru Moise rus, Ioan Moise rus, Ioan Oitén, Dumitru Moise I. Ioan, și Vasile Lombrea ander, câte 3 cupe, Puca Ișar, Ioan Bedelén și Sevastian Cioruța câte 2 cupe, Vasile Cióră, Simion Cióră, Ana Ioniciu, v. d. Nicolae Cióră, Puca Antonie, Vasile Cióră I. Man, Ioan Gaju I. Stefan, Vasile Aron, Simion Moise, Vasile Moise Cobor, Dumitru Bacu, și Crăciun Bacu, câte 2 cupe, George Racolta, Moise Băle, Moise N. Ciobel, Dumitru Haneș și Petru Lombrea, câte 1 cupă, vândut cu 17 cor. Peste tot 35 cor. 64 filieri.

Meeting grecesc, însă — antigrecesc. Un ziaru din București scrie, că printră Grecii de acolo s'a pornit o mișcare, în scopul de a se ține Dum'nească un meeting grecesc de protestare în contra guvernului din Grecia și în contra patriarhului din Constantinopol, pentru atitudinea greșită față de România. Vor fi invitate să participe delegații din țara intrăgă. Motivul ce se va vota, va fi ținută în termeni aspri și va fi trimisă la Athena, guvernului grecesc, și la Constantinopol patriarhului, precum și tuturor ziarelor mari din străinătate.

Al treilea rând de dinți. Un caz rar s'a constatat nu de mult în Timișoara. În suburbiul Fabric locuște de mult timp o femeie bătrână, Elisabeth Kaiser, care are nici mai mult nici mai puțin de cât 96 de ani. Bata femeie, ca ori și care de vârsta ei, de mult, foarte de mult își perduse dinții. Într'o zi simții dureri în gingii, și mirarea bătrânei fu mare de tot, când descoperi, că durerile erau simptomele creșterii unor noi dinți, cari peste câțiva timp apărură, împodbind din nou gingiile matronei.

Teatru. Luni s'a dat în teatrul orașenesc din loc comedia „Veilchenfresser“, cu care ocaziune și-au scutat talentul artistic mai ales domnii Stürck și Günther, apoi doșorele Rossi și Herth. Publicul numeros s'a distras bine și a aplaudat mult. Marți s'a jucat opera „Garnisonmädel“ asemenea cu bun succes Astăzi Mercuri se va da opera „Frühlingsluft“, ear' mâne Joi comedia „Königsleutnant“. În pregătire se află comedia „Das Lumpengesindel“, despre care se spun multe lucruri bune...

Sâmbătă sara va fi prima reprezentație ne clas'că. Se va da „Clavigo“ de Goethe și „Die Geschwister“.

13 ani a suferit soția mea de durere de cap reumatică și eu numai b'neconvânta pot pe Atotputernicul că mi-a dat ideea să comand crucea d-tale după electro-magnetica R. B. și nr. 86,967 — pentru că nevasta mea, — după ce a purtat crucea patru săptămâni, s'a vindecat de tot; pentru-acei fac atenție pe ori și cine, care suferă de reumă, să nu amâne comandarea crucii de minune. Eu am încercat toate, însă nimic n'a folosit, acuma crucea d-tale după electro-magnetica. Cu stămă Valentin Hubek, Károlyfalva.

Astăzi scrioșce de reconștințarea prințului Albert Müller, Vadász u. 42/V, inventatorului crucii după electro-magnetice R. B. nr. 86,967 și noi numai bine o putem recomanda aceluia cari suferă de reumă, astmă și altele.

PARTEA LITERARĂ.

Monografia comunei Galați (lângă Făgăraș).

(Compusă de Nicolae Aron, paroch gr. or.)

(Fine)

Credincioșilor adunați în jurul bisericeii cu ocaziunea fotografării, le-am dorit prosperare în vechea credință, pe care cu sfințenie și-o păstrează, de și întrebându-i de nume mi-le spuneau pe ungrește, o împrejurare provenită de la școala de stat cu doi învățători magiari din Cobor, o comună magiară.

Incheiere.

Sub titlul „incheiere“ aduc unele împrejurări și unele momente, cari pentru întregitatea lucrării, imi par necesare, atât față de liniștirea conștiinței mele ca autor, cât și față de publicul cetitor, care poate că a așteptat să vadă mai mult în cuprinsul unei monografii.

Nu mai partea curat istorică a bisericeii, școlii și comunei politice, cu privire la persoanele, cari le-au condus, am avut-o în vedere; și partea acésta a monografiei comunei Galați (lângă Făgăraș), după datele aflate, am și descris-o în mod desăvârșit.

Partea socială și economică din monografia acésta lipsește cu totul.

În partea socială trebuia să descriu modul de trai și obiceiurile gălățenilor; hărnicia acestor oameni, curajul și istețimea lor. Partea cea rea socială din vremea de demult, de unde se trage până astăzi vorba slabă „hoț din Galați“, „răie din Galați“ și cea din prezent, de unde ese la iveală, că mai fie-care gălățean are două nume, ca: „tistul populii“, „schinție“, „mădrăgan“, „baronul“ etc., apoi numele de șicanare, ca: „cucurigu“, „hiș vrabie“, „cere plôie“, „hai cu tata, hai“ adresate unor gălățeni pentru a produce ris și voe bună între ei. Obiceiul gălățenilor „în șezătoare“, „la măladuc“, „la munte“, miile de strigături ale nevestelor tinere și ale fetițelor la „cărutașul prin sat“ la fie-care nuntă. Hărnicia gălățenilor la „scosul pietrei“, „pusul cepei“, „vânzarea laptelui“, „în cărașie“. Tote acestea ar fi încăput în cadrul scrierii unei monografii.

În partea economică: despre grăun, cucuruz, săcară, ovăș, orz, ceapă, trifoiu, picioici, napi, varză, viță de vie și luțernă, pe cari gălățenii le cultivă pe micul lor „trihotar“, „ostrov“, „lanca din jos de sat“ și „lanca peste Olt“, precum și în pământurile esarândate din „livadie“, „mielțeo“, „ecleșia ungrurească“ ale Făgărașului, în pământurile cumpărate și esarândate de la Șoars, Șona și Calbor, — căci gălățeanul n'are astâmpăr, își viră nasul în tot locul, pentru ași agonisi pâinea de toate zilele. Asemenea trebuia să scriu în monografie, că pe cât teritoriul, în ce cantitate și în ce fel de calitate se cultivă bucatele acelea? Din acestea soiuri grăun se cultivă mai mult, urmăz cucuruzul, trifoiul (acesta numai în timpul mai recent, fiind-că au simțit oamenii, că le aduce întreit folos: nutreț bun vitelor, sémână de trifoiu cât le trebuie lor, și și de vânzare, precum și gunoarea pământurilor unde sémână trifoiu, cépa („cépa de Galați“ este cunoscută în cele mai îndepărtate părți ale Ardealului, ca cea mai sănătoasă, mai roșie, mai mare și mai gustosă. Brașovul, Sibiuul, Cohalmul, Sighișoara, Mediașul, Alba-Iulia, Orăștia, Deva, Hașegul și Hunedóra, toamna sunt cercetate de căruțele încărcate cu sute și mii de funii de cépa ale isteților, chipeșilor și harnicilor gălățeni și gălățene, cari se întorc cu punga plină la vetrele lor), picioici, napi și varză încă se cultivă în deajuns, săcară, ovăș, orz și trifoiu se sémână puțin, ear' vița de vie, odinioră destulă pe costa Galașului, astăzi numai parochul Nicolae Aron, cu începutul anului 1904, o cultivă în mod rațional (viță americană altoită cu europeană „rising italian“, „casetano francez“, etc. etc.), dând exemplul poporului, ea și el să nu lase suta de parcele pustii în așa numita „costa luncoi“ situată în fața școlii școlii.

Unde e descrierea portului gălățenesc, cel mai frumos, după cel al săliștenilor din comitatul Sibiului! Un gălățean impune cu portul lui chipeș: în picioare papuci, peste cari sunt lăsați ciorecii din pânură albă de lână (vara de pânză), peste trup cămașa cu guler chindisit, îmbrăcat simplu la gât, albă și mai totdeauna curată, încinsă cu șerpariu îngust, sau o curea, sau o cingătoare tricolor românesc, pe care nu o bagă în nădragi ca oltenii, ci o lasă să se vadă cam jumătate până la genunchi, căci ea e chindisită și pe din jos în diferite feliiuri; deasupra cămeșei, gălățeanul vara își anină „scurteica“ făcută tot din pânură albă de lână, pe care o ține mai mult pe umeri, ear' erna scurteica e înlocuită cu „cojocelul“ paralel cu „pieptariul“ indispensabile acestea la fie-care, cari sunt, lucrate a „la Săliște“, cu multe flori, de cei mai desteri cojocari, ca Ganea din Sibiu, Lazar și Marhao din Galați; și pe cap vara o pălărie mică rotundă, înlocuită erna cu căciulă neagră lungăreță.

O gălățenă încă nu se lasă mai pe jos, purtând pe cap numai cărpe ușore, cele mai multe de mătase, pe trup iie cu mâneci largi și póle lungi, peste cari crătința neagră a „la Săliște“ nu lipsește (crătința, învârgată în frumoșe colori, roșii, galbine, negre etc., țesută de ele, care încă se mai pórtă de o mică parte a gălățenelor, era mai bună), în picioare numai papuci de piele fină, chiar și de lac, cari o fac sprintenă și ușoră.

Demn de amintit în monografia acésta este seceta anilor 1904 și 1905, care a atins întreg regatul ungar și prin urmare și comuna Galați. În anul 1904 arșița școlii a stăpânit pământul în lunile Maiu, Iunie, Iulie, August și Septembrie, în cât în două rânduri bonul nostru metropolit Ioan Metianu a pronuncit preoțimeii să se roge atotputernicului Dumnezeu pentru plôie; ear' în anul 1905 asemenea n'a plouat în Iulie, August și Septembrie. Mult a suferit poporul din cauza acestor calamități ale naturii, așa că un car de fân în anul

1904 s'a cumpărat cu 100 corone, ear' bucatele, de tot solul, încă au fost și sunt scumpe.

La compunerea monografiei acesteia mi-a dat indemn în prima linie Excelenția Sa Domnul Archiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, care prin circular a mișcat preoțimea să lucre, apoi redactorul școlii noastre bisericești, domnul Teodor V. Păcășian, care apreiind lucrarea acésta i-a dat loc, în „Telegraful Român“ și în fine dl. Ierolim Preda, directorul tipografiei archidieceșane, care a îngrijit ca monografia comunei Galați, să se scótă în broșură separată în 500 exemplare, în tipografia archidieceșană.

Cu plăcere amintesc conlucrarea învățătorilor Traian Păcălă și Ioan Berescu, din Galați-Făgăraș, a învățătorului pensionat Petru Marhao din Galați, cari m'au spriginit în lucrarea mea.

Ear' de încheiere amintesc visita ce mi-a făcut-o profesorul universitar Nicolae Iorga din București, însoțit de domnul Ioan I. Lăpădat, secretariu II al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiu, la 8/21 Septembrie 1905, când ambii m'au încurajat, declarându-mi lucrarea bună.

Dedic monografia comunei Galați (lângă Făgăraș) memoriei regretatului meu unchiu Ioan Groșea, fost învățătoriu-notariu comunal în Galați.

Galați, 16 Octobrie 1905.

Apel

cătră toți p. on. Domni și Dómne, iubitori și spriginitori ai școlii și ai culturii naționale, cum și cătră toate instituțiile noastre culturale și librăriile noastre românești.

Subscrierul voind a înființa la școala noastră conf. gr. or. rom. din Gurasada (traot. II) o bibliotecă școlară și fiind-că atât școala, cât și biserica din loc nu dispun de avere în bani, ear' poporul abia putându-și plăti ansele avute cu edificarea școlii și renovarea și bisericii, încă nu póte contribui la cooperarea școlii cu această bibliotecă, rog pe toți aceea cărora le iese la inimă cultivarea și înălțarea poporului nostru românesc să binevoiască a contribui cât de puțin pentru înființarea acestei biblioteci, care este merită a desvolta cultura iubitelui nostru popor românesc, atât de înapoiat.

Se primesc cu mulțămire și cărți pentru acest scop.

Ofertele maritimose să se trimită la adresa subscrierului în Gurasada (Hunyad m), care apoi să vor publica în ziare.

Sperând, că rugarea va afla maritimosei spriginitori ai școlii, semnez.

Gurasada, la 7/20 Octobrie 1905.

George Furduiu,
inv. gr. or. rom.

Oficială.

Vener. Consistoriu așteptă cât mai curând espedarea colectei pentru catedrală din acele comune, cari încă n'au încheat acea colectă și n'au trimis suma încasată.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“. A apărut în ediție nouă volumul prim din opul premiat de Academia Română „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coróna ungară“, de Teodor V. Păcășian, și póte fi procurat, împreună cu volumul II prin librăria archidieceșană din Sibiu, ori de-a dreptul de la autorul. Un exemplar din fie-care volum costă broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 filieri. La cerere se acórdă și înlesniri de plată.

Teatru orașenesc.

Mercuri (1 Nov. n.): „Frühlingsluft“, operetă în 5 acte, de K. Lindau și J. Wilhelm.

Joi (2 Nov. n.): „Der Königsleutnant“, comedia în 4 acte, de K. Gutzkow.

463 1905 sz, végrh.

[263] 1-1

Nr. 282 1905.

[260] 3-3

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszabeni kir. járás-bíróságnak 1905. évi Sp. II 869/3 számú végzése következtében Dr. Fruma János ügyvéd által képviselt feleki Mihaila Nechifor javára odaváló Paraschiv Gavriela ellen 570 kor. s jár. erejéig 1905. évi szeptember hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 764 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 2 kocza, 3 kalangya széna, 1 kalangya szalma, 2 ökör, 2 hektoliter buza és 5 kád méz nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyszabeni kir. járás-bíróság 1905-ik évi V. 1033/2 számú végzése folytán 570 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 97 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, a helyszínen Feleken alperes lakásán 363. házszám alatt leendő megtartására 1905. évi november hó 4-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyszabeben, 1905. évi október hó 20. napján.

Decian György
kir. bír. végrehajtó.

Nr. 594 1905

[256] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din comuna Ațintș, protopresbiteratul Turda, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele satorite în c. B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au să și trimită suplicile construite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, de unde se pot lua și informațiuni mai detaiate, apoi cu prealabilă încuviințare a acestui oficiu se pot prezenta înaintea alegătorilor și la biserică spre a cânta eventual a celebra și cuvânta.

Turda, 1 Octombrie 1905.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Jovian Murășianu
protopresbiter.

A apărut:

Calendarul arhidieceșan pe anul 1906

și se poate procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu. Prețul 40 fileri, cu șema tism 80 fileri, plus porto postal 10 resp. 20 fileri.

➔ Singurul calendar portativ românesc.

Micul Calendar pe anul 1906

de Ioan Apolzan, tipograf.

Pe lângă partea calendaristică, literară și fopentru notițe cuprinde sub titlul „Avutul nostru“ informațiuni și date exacte asupra tuturor instituțiilor noastre, ca biserici, școle, reuniuni de tot soiul, societăți financiare, etc. Prețul unui exemplar ediție simplă 40 fileri, ediție de lux (hârtie fină, leg. în pânză cu creion) 70 fileri, plus porto postal 6 fileri. Se poate procura de la **Librăria arhidieceșană**, Sibiu (Nagyszabeben).

Pe timpul secetei din vara trecută abnormală a fost earăși singură în întregă Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Târnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal) care a udat vițele sale cu cantitatea enormă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care poate lîfera vițe frumoșe și în tôte privințele (84) 9-47 neesceptionabile.

➔ Catalog ilustrat cu numărătoare scrisori de recunoștință gratis.

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroh *Lazar Stan* din parohia de clasa a III-a *Socet* cu filiile *Poiana Răchitelii* și *Runcul mare*, protopresbiteratul gr. or. al Hunedorei, pe baza înaltei rezoluțiuni consistoriale dto 13 Septembrie a. c. nr. 8831 bis. se scrie din nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din tôte venitele fasonate în c. B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat

Doritorii de a ocupa acest post au să și așterne cererile concursuale instruite conform normelor în vîgore până la termenul indicat subscrisului oficiu protopresbiteral și a se prezenta la biserică în termenul regulamentar pentru a cânta, respective a celebra și cu vînta.

Oficiul protopresbiteral al Hunedorei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Hunedóra, la 5/18 Octombrie 1905.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.

Fată (femeie) la copii

mai vechiă, află aplicațiune imediat. Se cere să știe puțin vorbi nemțește. Va avé să mîrgă cu familia pe patru luni la Viena. — Amînunte dă administrația. (264) 1-2

Eu

nu cunosc pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga pistrii și a avé o colóre delicată a feții, un săpun medicinal mai bun și mai cu efect de cât cunoscutul

săpun din lapte de crîn

al lui Bergmann (marca doi băieși) Bergmann & Co, Tetschen a/E.

Se află de vînzare cu 80 fileri bucată în farmacia „la urs“ (piața mică), în farmacia E. Rummler, Sibiu, la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cîsnădiei și gușterii 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cîsnădiei) (89) 14-25 Carol Arz (strada cîsnădiei), cum și în Sighișora la farmacistul W. Lingner

Fischer & Comp.

școle de pomărit

Nagyenyed (Alsó-Fehérmegeye)

Școlele nôtre de pomărit în estensiune de 40 jug. catastrale sunt în Transilvania cele mai mari și cele mai bogate.

Stoc: 80,000 altoi, de tôte formele, în soiurile cele mai nobile.

1 milion pădureți (sujete) de tôte speciile, plante puternice.

1 milion gledici, plantele cele mai bune pentru garduri vii.

1 milion acăți (salcămi), tari și frumoși, acomodați pentru plantare de păduri.

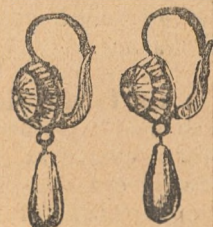
Arbori solitari, de promenade, și tușișe decorative. (201) 11-12

Cataloge gratis.

Pe cei interesați îi invităm cu stimă la cercetarea școlelor nôtre de pomărit.

IULIU ERŐS

Sibiu, strada cîsnădiei nr. 3.

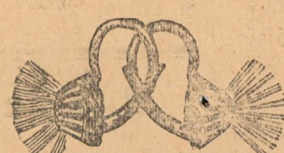
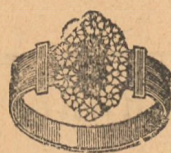
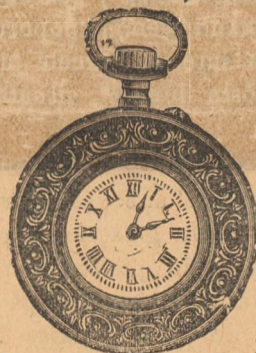
Cel mai mare deposit ardelean

de orolôge, juvaericeale, aurării și argintării. Iși recomandă cu prețuri eftine tôte produsele din speciile orologeriei și aurăriei.

Schimb și cumpărare de aur, argint, diamant, mărgele, monede de aur și argint, etc.

[191] 12-20

Fie-care obiect de aur și argint, cumpărat de la mine, e probat și esaminat din oficiu și pe fie-care bucată se vede precis proba oficiósă (k. u. k. Punze), și afară de aceea se garantéză în scris veritabilitatea obiectelor.

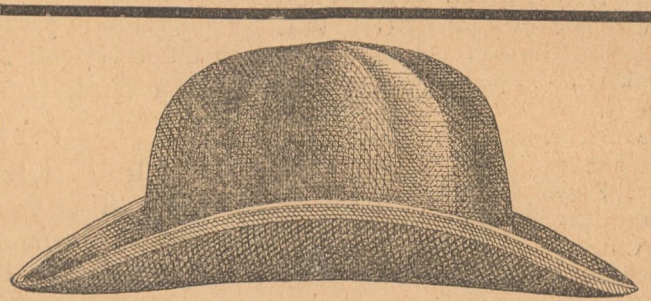

Prețcuranturi ilustrate la dorință gratis și franco.

Cea mai mare prăvălie ardeleană de pălării

FRITZ CONNERTH, palărier

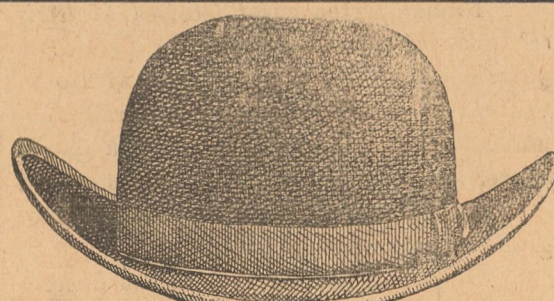
Pălărie preoțească pîrosă.

Pălărie preoțească netedă.

Sibiu

strada cîsnădiei nr. 1

Pălărie preoțească din stofă de cilindre.

Sibiu

strada cîsnădiei nr. 1

Se recomandă ca specialitate în cele mai fine pălării preoțești în tôte formele și calitățile ca de mêtasă, de pîslă netedă și de pîslă pîrosă în cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai eftine. — La comande din afară este a se indica exact adresa, cum și soiul și mărimea pălăriei.

Cu tóta stima

Fritz Connerth.

[186] 13-21